

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ТА КООРДИНАЦІЇ МІЖ СУБ'ЕКТАМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СУДОВІЙ СИСТЕМІ

Євген Юрійович ШАПТАЛА,

кандидат юридичних наук

На сьогоднішній день питання взаємодії та координації між суб'єктами протидії корупції у судовій системі має надважливе значення з точки зору забезпечення ефективного виконання завдань у досліджуваний сфері суспільного життя, а тому важливим теоретико-прикладним питанням є розробка критеріїв оцінювання ефективності та результативності взаємодії та координації між суб'єктами протидії корупції у судовій системі. Визначення вказаних критеріїв, як вбачається, є ключовою передумовою формування об'єктивної, науково обґрунтованої та доказової моделі оцінювання стану антикорупційної діяльності. Відповідно до енциклопедичного словника з державного управління, «оцінювання – це систематичний процес порівняння діяльності та/чи результатів виконання програми або політики із цілями, завданнями, комплексом явних або неявно виражених стандартів з метою внесення необхідних адміністративних чи політичних змін. Оцінювання, відмічає автор, може бути зовнішнім та внутрішнім, кількісним та якісним, формувальним та підсумковим, бути орієнтованим на цілі, рішення, клієнта, практичне використання тощо. В системі органів публічної влади оцінювання є аналітичною діяльністю, спрямованою на збір, аналіз, тлумачення та передавання інформації про економічність, ефективність, результативність політики, програм, проектів, які здійснюються з метою поліпшення соціальних умов. Оцінювання має бути систематичним та об'єктивним, оскільки спрямоване на заплановані, поточні або завершені управлінські впливи і стосується процесу визначення цінності або значущості діяльності, політики чи програми» [1, с.504], тож, оцінювання – це систематичний, системний, глибокий та комплексний процес збору, аналізу та інтерпретації інформації, спрямований на встановлення рівня відповідності певного об'єкта, явища чи діяльності визначеним критеріям, стандартам або очікуваним результатам. Воно дозволяє об'єктивно визначити якість, ефективність чи доцільність процесів або рішень, а також формує основу для подальшого вдосконалення, коригування та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Оцінювання має здійснюватись на основі певних критеріїв. Взагалі, критерій оцінювання – це чітко визначений показник або характеристика, на основі якої здійснюється вимірювання, аналіз та порівняння результатів діяльності, властивостей чи стану певного об'єкта з установленими вимогами або очікуваннями. Критерій задає орієнтир для визначення рівня ефективності, якості чи відповідності та забезпечує об'єктивність і послідовність процесу оцінювання. А. Ф. Мельник та О.Ю. Оболенський вказують, що критерії оцінки ефективності управління слід розуміти, як ознаки, сторони, прояви управління, аналізуючи які можна визначати рівень і якість управління, його відповідність потребам та інтересам суспільства. Критерії загальної соціальної ефективності державного управління – це ті, які дають можливість бачити і, бажано, вимірювати досягнутий через державне управління рівень задово-

лення назрілих потреб, інтересів і цілей суспільства, окремої соціальної групи, конкретної особи [2, с.153].

Тож, визначаючи критерії оцінювання ефективності та результативності взаємодії та координації між суб'єктами протидії корупції у судовій системі вважаємо, що їх найбільш доцільно поділити на дві групи:

а) *якісні*, як-то: рівень узгодженості дій між різними інституціями, що проявляється у відсутності дублювання функцій, конфліктів повноважень та суперечливих рішень; своєчасність та повнота обміну інформацією, включно з доступністю, достовірністю та оперативністю передання даних між суб'єктами; якість міжвідомчої комунікації, що визначається зрозумілістю процедур, чіткістю каналів взаємодії та рівнем взаємної довіри; професійний рівень залучених спеціалістів; інституційна узгодженість, тобто наскільки всі органи працюють у межах єдиних стратегічних цілей і методичних засад; рівень прозорості та підзвітності процесів, включно з відкритістю процедур, зрозумілістю для суспільства та доступністю звітності; сталість співпраці, коли взаємодія не залежить від кадрових змін чи ситуативних факторів, а має системний характер;

б) *кількісні*, зокрема: кількість проведених спільних заходів, нарад, координаційних зустрічей, що демонструє активність міжвідомчої взаємодії; фактичний час реагування на запити або передачу інформації між суб'єктами; кількість переданих і опрацьованих інформаційних матеріалів, включно з аналітичними довідками, повідомленнями про можливі порушення; рівень використання цифрових інструментів, наприклад відсоток процесів, які переведені в електронний формат; зміна кількості виявлених та усунених корупційних ризиків після впровадження механізмів координації; статистичні дані щодо тривалості дисциплінарних чи антикорупційних процедур, що можуть свідчити про ефективність узгоджених дій.

Тож, чітко сформульовані критерії дозволяють встановити вимірювані параметри, за якими може бути оцінений реальний рівень узгодженості дій між залученими інституціями, а також визначено ступінь їхньої здатності спільно забезпечувати виявлення, запобігання та реагування на корупційні порушення в судовому секторі. Упорядкування таких критеріїв створює концептуальну основу для забезпечення прозорості, передбачуваності та підзвітності антикорупційних процесів, оскільки дозволяє уникати суб'єктивних підходів та довільних інтерпретацій результатів діяльності кожного з органів.

Список використаних джерел:

1. Енциклопедичний словник з державного управління . уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. 820 с.
2. Державне управління: Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, А.Ю. Гордієнко; За ред. А.Ф. Мельник. К.: Знання-Прес, 2003. 343 с